

II

(Sporočila)

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

EVROPSKA KOMISIJA

OBVESTILO KOMISIJE

o uporabi določb člena 26(3) Uredbe (EU) št. 1169/2011

(2020/C 32/01)

1. UVOD

V skladu s členom 26(3) Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: Uredba) je treba v primerih, kadar je država porekla ali kraj izvora živila naveden in ni enak državi porekla ali kraju izvora njegove osnovne sestavine, navesti tudi državo porekla ali kraj izvora osnovne sestavine ali vsaj podatek, da država porekla ali kraj izvora osnovne sestavine ni enak državi porekla ali kraju izvora živila.

Komisija je 28. maja 2018 sprejela Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2018/775 ⁽²⁾ (v nadaljnjem besedilu: Izvedbena uredba), ki določa načine uporabe člena 26(3) Uredbe. V njej je zlasti pojasnjeno in usklajeno, kako je treba označiti poreklo osnovne sestavine ali sestavin.

Namen tega obvestila Komisije je nosilec živilske dejavnosti in nacionalnim organom zagotoviti smernice o uporabi določb člena 26(3) Uredbe. Brati bi ga bilo treba v povezavi z drugimi ustreznimi določbami Uredbe in Izvedbene uredbe. Te smernice zlasti ne posegajo v prepoved zagotavljanja zavajajočih informacij potrošnikom, določeno v členu 7 Uredbe. V tem obvestilu so pojasnjene določbe, že zajete v zakonodajo, ki se uporablja. Z njim se nikakor ne povečujejo obveznosti, ki izhajajo iz take zakonodaje, ali uvajajo dodatne zahteve za zadevne nosilce in pristojne organe.

To obvestilo je namenjeno zgolj kot pomoč državljanom, nosilec dejavnosti in pristojnim nacionalnim organom pri uporabi člena 26(3) Uredbe in Izvedbene uredbe. Za uradno razlago prava Unije je pristojno samo Sodišče Evropske unije. Stališča, izražena v tem obvestilu, ne morejo prejudicirati stališč, ki bi jih Evropska komisija lahko izrazila pred Sodiščem in nacionalnimi sodišči.

2. VPRAŠANJA V ZVEZI S PODROČJEM UPORABE ČLENA 26(3)
UREDBE

V prvem pododstavku člena 26(3) Uredbe sta določena dva pogoja za uporabo posebnih zahtev glede označevanja osnovnih sestavin: (1) obstoj navedbe države porekla ali kraja izvora končnega živila in (2) da taka navedba države porekla ali kraja izvora živila ni enaka državi porekla ali kraju izvora njegove osnovne sestavine.

V skladu z drugim pododstavkom člena 26(3) se obveznosti glede posebnega označevanja iz prvega pododstavka člena 26(3) uporabljajo le v primerih, ki spadajo na področje uporabe Izvedbene uredbe, kakor je opredeljeno v členu 1 Izvedbene uredbe.

⁽¹⁾ UL L 304, 22.11.2011, str. 18.

⁽²⁾ UL L 131, 29.5.2018, str. 8.

Za področje uporabe Izvedbene uredbe veljata dve omejitvi:

Prvič, v členu 1(1) Izvedbene uredbe je opredeljeno, da je mogoče državo porekla ali kraj izvora živila navesti „na kakršen koli način, kot na primer v obliki izjav, slikovnih znakov, simbolov ali besed, in se navedba nanaša na kraje ali geografska območja, razen geografskih imen, vključenih v običajna in generična imena, ki dobesedno sicer označujejo poreklo, vendar v splošnem niso interpretirana kot dejanske navedbe države porekla ali kraja izvora“.

Drugič, v členu 1(2) Izvedbene uredbe je opredeljeno, da „geografske označbe, zaščitene v skladu z Uredbo (EU) št. 1151/2012 ⁽³⁾, Uredbo (EU) št. 1308/2013 ⁽⁴⁾, Uredbo (ES) št. 110/2008 ⁽⁵⁾ ali Uredbo (EU) št. 251/2014 ⁽⁶⁾ ali na podlagi mednarodnih sporazumov,“ ter registrirane blagovne znamke, če gre za navedbe porekla, ne spadajo na področje uporabe Izvedbene uredbe. V uvodni izjavi 6 Izvedbene uredbe je v zvezi s to drugo izjemo pojasnjeno, da se člen 26(3) Uredbe načeloma sicer mora uporabljati tudi za primere, opisane s to drugo izjemo, vendar da je v skladu z ustreznimi izvedbenimi pravili potrebna nadaljnja preučitev, zato bodo pravila sprejeta pozneje.

2.1 Sklicevanje na nosilca živilske dejavnosti

2.1.1 Ali bi lahko ime/naziv/poslovno ime in naslov nosilca živilske dejavnosti na označbi sprožila uporabo člena 26(3) Uredbe?

V skladu z uvodno izjavo 29 in členom 2(2)(g) Uredbe navedbe v zvezi z imenom, nazivom ali naslovom nosilca živilske dejavnosti na označbi ne pomenijo navedbe države porekla ali kraja izvora zadevnega živila v smislu Uredbe. Zato kakršna koli sklicevanja na pravni subjekt nosilca živilske dejavnosti načeloma ne sprožijo uporabe člena 26(3) Uredbe.

Take navedbe pa bi se na podlagi člena 7 Uredbe lahko štele za zavajajoče glede prave države porekla ali kraja izvora živila, če so na embalaži očitno poudarjene in je posebno poreklo ali kraj izvora postavljen v ospredje, pri čemer pa navedeno poreklo ni enako kot poreklo osnovne sestavine živila. Pristojni nacionalni organi bi morali take primere oceniti ob upoštevanju vseh informacij, navedenih na označbi, in celotne predstavitve proizvoda.

2.2 Blagovne znamke

2.2.1 Ali lahko blagovne znamke, ki niso zaščitene z registriranimi blagovnimi znamkami, kakor je navedeno v členu 1(2) Izvedbene uredbe, sprožijo uporabo člena 26(3) Uredbe?

V členu 1(2) Izvedbene uredbe je pojasnjeno, da navedbe porekla, ki so del registriranih blagovnih znamk, sicer spadajo na področje uporabe člena 26(3) Uredbe, vendar se Izvedbena uredba za take navedbe do sprejetja posebnih pravil glede uporabe člena 26(3) za take navedbe ne uporablja. Zakonodajalec EU je priznal posebno naravo in namene registriranih blagovnih znamk, ki se urejajo s posebno zakonodajo Unije, zato bo Komisija nadalje preučila, kako je treba navesti navedbo porekla osnovne sestavine, ki jo je treba zagotoviti v skladu s členom 26(3) Uredbe, kadar je za te navedbe to potrebno. Nasprotno pa blagovne znamke, ki vsebujejo informacije o geografskem poreklu in niso registrirane blagovne znamke, niso del te začasne izjeme, zato se zanje poleg obveznosti, ki izhajajo iz člena 26(3) Uredbe, uporablja tudi Izvedbena uredba.

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil (UL L 343, 14.12.2012, str. 1).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671).

⁽⁵⁾ Uredba (ES) št. 110/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2008 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb žganih pijač ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 1576/89 (UL L 39, 13.2.2008, str. 16).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) št. 251/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb aromatiziranih vinskih proizvodov in o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 1601/91 (UL L 84, 20.3.2014, str. 14).

2.3 Ime živila

2.3.1 *Ali je treba za običajna imena, ki vsebujejo informacije o geografskem poreklu, šteti, da navajajo državo porekla ali kraj izvora živila?*

V členu 2(2)(o) Uredbe je „običajno ime“ opredeljeno kot ime, ki je v državi članici, kjer se to živilo prodaja, sprejeto kot ime živila brez potrebe po dodatni razlagi potrošnikom.

V skladu z uvodno izjavo 8 in členom 1(1) Izvedbene uredbe običajna in generična imena, ki vključujejo geografska imena, ki dobesedno sicer označujejo poreklo, vendar v splošnem niso interpretirana kot dejanske navedbe porekla ali kraja izvora živila, ne spadajo na področje uporabe Izvedbene uredbe. Taka imena se pogosto nanašajo na geografski kraj, regijo ali državo, v kateri se je zadevno živilo prvotno proizvajalo ali tržilo, sčasoma pa so postala generična/običajna imena za določeno kategorijo živil. Če take generične oznache in običajna imena pri potrošnikih ne vzbujajo vtisa o določenem geografskem poreklu zadevnega živila, njihova uporaba ne sproži uporabe člena 26(3) Uredbe.

Primer: frankfurtska klobasa.

Ker se vprašanje nanaša na to, kako ime potrošniki interpretirajo v vsaki posamezni državi članici, in ker so v EU velike razlike v tem, kako potrošniki dojemajo te vidike, ga je treba preučiti za vsak primer posebej glede na to, ali potrošniki specifično ime jasno interpretirajo kot generično/običajno ime.

2.3.2 *Ali je treba za pravna imena, ki vsebujejo informacije o geografskem poreklu, šteti, da navajajo državo porekla ali kraj izvora živila?*

V skladu s členom 2(2)(n) Uredbe „pravno ime“ pomeni ime živila, predpisano z določbami Unije, ki se zanj uporabljajo, oziroma če takšnih določb Unije ni, ime, določeno v zakonih in drugih predpisih, ki se uporabljajo v državi članici, v kateri se proizvod prodaja končnemu potrošniku ali obratom javne prehrane.

Povedano drugače, taka imena so kodificirana običajna imena, pri katerih se je zakonodajalcu zdelo pomembno uskladiti njihovo uporabo in pogosto sestavo proizvodov, ki jih opredeljujejo, za zagotovitev, da so izpolnjena pričakovanja potrošnikov glede značilnosti živil, ki se prodajajo pod specifičnimi imeni.

Glede na navedeno se za pravna imena, ki vsebujejo informacije o geografskem poreklu, ne sme šteti, da podajajo navedbo porekla v smislu člena 26(3) Uredbe, če je zakonodajalec navedeni člen že upošteval.

2.4 Različne izjave na označbi

2.4.1 *Ali je treba za izraze, kot so „narejeno v“, „izdelano v“, „proizvedeno v“ in „proizvod iz“, ki jim sledijo informacije o geografskem poreklu, šteti, da navajajo državo porekla ali kraj izvora živila?*

Izjave, kot so „narejeno v (državi)“, „izdelano v (državi)“ in „proizvedeno v (državi)“, potrošniki povezujejo z navedbo porekla v smislu člena 26(3), zato bi bilo treba zanje načeloma šteti, da navajajo državo porekla ali kraj izvora živila. Poleg tega se navedeni izrazi nanašajo na proizvodni proces ali postopek, kar bi lahko v primeru predelanih živil ustrezalo pomenu države porekla za namene Uredbe, kot je opredeljen v členu 60(2) carinskega zakonika Unije (⁽⁷⁾), tj. zadnja bistvena, gospodarsko upravičena predelava ali obdelava živila, katere izid je izdelava novega proizvoda ali ki predstavlja pomembno stopnjo proizvodnje.

Podobno izjava „proizvod iz (države)“ na splošno za potrošnike pomeni navedbo porekla v smislu člena 26(3) Uredbe. Poleg tega tudi izraz „proizvod iz“ potrošnikom verjetno nakazuje, da celotno živilo, vključno z njegovimi sestavinami, prihaja iz države, navedene na označbi.

(⁷) Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (prenovitev) (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

2.4.2 Ali je treba za izjave, kot so „pakira“, „pakirano v“ ali „za Y proizvedel/izdelal X“, „za Y proizvaja/izdela X“, ki jim sledita ime nosilca živilske dejavnosti in njegov naslov, šteti, da navajajo državo porekla ali kraj izvora živila?

Izjava „pakirano v“ jasno navaja kraj, v katerem je bilo živilo zapakirano, in kot taka na splošno za potrošnika verjetno ne pomeni navedbe porekla v smislu člena 26(3) Uredbe. Posledično se za zadevni izraz ne bi smelo šteti, da navaja državo porekla ali kraj izvora živila, čeprav se nanaša na geografsko območje.

Izrazi, kot so „proizvedel/izdelal/pakiral“ (ime nosilca živilske dejavnosti, ki mu sledi njegov naslov) ali „za Y proizvedel/izdelal X“, se dobesedno nanašajo na zadevnega nosilca živilske dejavnosti in na splošno potrošniku ne nakazujejo navedbe porekla živila. Kot je pojasnjeno v točki 2.1.1 tega obvestila, navedbe v zvezi z imenom, nazivom ali naslovom nosilca živilske dejavnosti na označbi ne pomenijo navedbe porekla z državo porekla ali krajem izvora zadevnega živila v smislu Uredbe.

Ne glede na to pa na dožemanje potrošnika vplivajo vsi sestavni deli označbe, gledani skupaj, vključno s celotno predstavitvijo proizvoda. Zato je treba pri ocenjevanju morebitne zavajajoče narave živila v zvezi z njegovim poreklom upoštevati celotno embalažo.

2.4.3 Ali je treba za akronime, kratice, slikovne znake ali druge izjave, ki so prostovoljno dodane izključno kot pomoč potrošnikom pri iskanju lokalnega jezika na večjezičnih označbah, šteti, da navajajo državo porekla ali kraj izvora živila?

Take navedbe se ne bi smele šteti za navedbe porekla, če se jasno nanašajo na različne jezikovne različice informacij o živilu, zagotovljene na označbi.

2.4.4 Ali je treba za izjave, kot so „vrsta“, „tip“, „sorta“, „stil“, „recept“, „po zgledu“ ali „na način“, ki vsebujejo informacije o geografskem poreklu, šteti, da navajajo državo porekla ali kraj izvora živila?

Izjave, kot so „vrsta“, „tip“, „sorta“, „stil“, „recept“, „po zgledu“ ali „na način“, se običajno nanašajo na recept ali posebne značilnosti živila ali njegov proizvodni postopek ter se kot take načeloma ne bi smele šteti za navedbo porekla.

Vendar je treba pri ocenjevanju morebitne zavajajoče narave živila v zvezi z njegovim poreklom upoštevati celotno embalažo. Opozoriti je treba tudi, da so v duhu člena 7 Uredbe zgoraj navedene izjave upravičene le, če ima zadevno živilo posebne značilnosti ali naravo ali če je bil v zvezi z njim izveden določen proizvodni postopek, od katerega je odvisna zatrevana povezava z geografskim območjem, navedena na označbi.

2.4.5 Ali bi se za nacionalni simbol ali barve zastave lahko štelo, da navajajo državo porekla ali kraj izvora živila?

Z vidika potrošnikov so zastave in/ali zemljevidi opredeljeni kot najpomembnejša sklicevanja na označevanje porekla. Zato bi bilo načeloma treba jasne in vidne zastave in/ali zemljevide, ki se nanašajo na določeno geografsko ozemlje, šteti za navedbo porekla, kar posledično sproži uporabo člena 26(3) Uredbe. Druge nacionalne simbole, kot so prepoznavni nacionalni spomenik, pokrajina ali oseba, lahko potrošnik prav tako dojema kot navedbo porekla živila. Vendar je njihova interpretacija običajno odvisna od proizvoda in države, zato je treba navedene grafike oceniti za vsak primer posebej. Glede na navedeno bi morale države članice upoštevati zlasti mesto simbolov/grafik, njihovo velikost, barvo, velikost črk in celoten kontekst označevanja živila, tj. da označevanje kot celota med potrošniki ne povzroča nejasnosti glede porekla živila.

Kar zadeva blagovne znamke, je uporaba člena 26(3) Uredbe določena v točki 2.2.1 tega obvestila.

Posebno pozornost bi bilo treba nameniti uporabi slik in drugih izjav, ki se nanašajo na državni/lokalni dogodek ali državno/lokalno športno ekipo, za proslavitev določenega dogodka. Ker so to priložnostne navedbe, jih je treba oceniti za vsak primer posebej, da se ugotovi, ali se sproži uporaba člena 26(3).

2.4.6 Ali bi se lahko zaradi dodatnih izjav na označbah živil, na katerih so navedene geografske označbe, zaščitene na podlagi prava EU, ali blagovne znamke, sprožila uporaba člena 26(3) Uredbe?

Kot je navedeno v členu 1(2) Izvedbene uredbe, se ta do sprejetja posebnih pravil ne uporablja za geografske označbe, zaščitene na podlagi prava EU, in registrirane blagovne znamke. Če pa so na živilu tudi druge vidne izjave, vključno z izjavami, ki se nanašajo na ista ali druga geografska območja, take izjave spadajo na področje uporabe Izvedbene uredbe, če so izpolnjeni pogoji iz člena 26(3) Uredbe.

2.5 Kako medsebojno delujejo določbe izvedbenega akta in zakonodaje EU o ekoloških živilih?

Uredba Sveta (ES) št. 834/2007 ⁽⁸⁾ (v nadaljnjem besedilu: uredba o ekoloških živilih) določa splošni okvir pravil o ekološki pridelavi, vključno z določbami o uporabi izrazov, ki se nanašajo na ekološko pridelavo. Poleg tega navedena uredba določa pogoje za označevanje ekoloških proizvodov in uporabo logotipa EU, pri čemer je treba pri uporabi takega logotipa navesti kraj izvora, v katerem so bile pridelane surovine kmetijskega izvora, iz katerih je proizvod sestavljen. S takimi pravili se bodo potrošnikom zagotovile informacije, enakovredne tistim v skladu s členom 26(3).

V skladu s členom 1(4) Uredbe se navedena pravila uporabljajo brez poseganja v zahteve glede označevanja, določene v posebnih določbah Unije, ki se uporabljajo za posamezna živila. Glede na navedeno je treba določbe uredbe o ekoloških živilih šteti za *lex specialis* in imajo prednost pred členom 26(3) Uredbe. Kadar se uporablja logotip EU za ekološke proizvode, se torej člen 26(3) Uredbe ne uporablja.

3. IDENTIFIKACIJA OSNOVNE SESTAVINE

V skladu s členom 2(2)(q) Uredbe „osnovna(-e) sestavina(-e)“ pomeni sestavino(-e) živila, ki predstavlja(-jo) več kot 50 % tega živila ali ki jo (jih) potrošnik običajno povezuje z imenom živila in za katero(-e) se v večini primerov zahteva navedba količine.

3.1 Kako bi bilo treba identificirati osnovno sestavino?

Za namen člena 26(3) Uredbe morajo nosilci živilske dejavnosti zagotoviti informacije o osnovni(-ih) sestavini(-ah) zadevnega živila na podlagi opredelitve, določene v členu 2(2)(q) Uredbe.

V pravni opredelitvi osnovne sestavine sta opredeljeni dve vrsti meril za določitev osnovne sestavine živila: (a) kvantitativna merila, v skladu s katerimi sestavina predstavlja več kot 50 % živila, in (b) kvalitativna merila, v skladu s katerimi sestavino potrošniki običajno povezujejo z imenom živila.

Nosilci živilske dejavnosti bi morali pri zagotavljanju informacij o osnovni(-ih) sestavini(-ah) živila upoštevati različne elemente. Poleg kvantitativne sestave živila morajo zlasti natančno preučiti njegove posebne značilnosti, naravo in celotno predstavitev označbe. Pretehtati morajo tudi, kako potrošniki dojemajo informacije, zagotovljene o zadevnem živilu, in kaj pričakujejo v zvezi z njimi. Preučiti bi morali, ali bo navedba porekla določene sestavine verjetno bistveno vplivala na odločitve potrošnikov o nakupu in ali bi navedba takega porekla zavajala potrošnike.

Opozoriti je treba tudi, da v duhu člena 7 Uredbe informacije, zagotovljene v zvezi z navedbo porekla osnovne sestavine, ne smejo biti zavajajoče ter morajo vsekakor upoštevati določbe in namene člena 26(3) Uredbe.

Za ustrezno izvajanje zgoraj navedenih določb Uredbe so odgovorni pristojni organi držav članic.

3.2 Ali ima lahko živilo več kot eno osnovno sestavino? Če je odgovor pritrdilen, ali bi bilo treba za živilo, ki vsebuje več kot eno osnovno sestavino, navesti poreklo vseh osnovnih sestavin?

V opredelitvi izraza „osnovna(-e) sestavina(-e)“ v členu 2(2)(q) Uredbe je navedeno, da je to lahko ena sestavina (uporabljen je edninska oblika besede) ali več sestavin (uporabljen je množinska oblika besede). Glede na to ubeseditev bi bilo treba sklepati, da iz opredelitve izraza „osnovna(-e) sestavina(-e)“ izhaja možnost, da ima živilo več kot eno osnovno sestavino.

Poleg tega je iz določb člena 26(3) Uredbe očitno, da je treba v primeru, ko nosilec živilske dejavnosti na podlagi navedene opredelitve opredeli več kot eno osnovno sestavino, navesti državo porekla ali kraj izvora vseh teh osnovnih sestavin.

⁽⁸⁾ Uredba Sveta (ES) št. 834/2007 z dne 28. junija 2007 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 2092/91 (UL L 189, 20.7.2007, str. 1).

3.3 Ali je mogoče, da zaradi uporabe opredelitve osnovne sestavine živilo sploh ne bo imelo osnovne sestavine?

Za namene člena 26(3) Uredbe je treba najprej oceniti, ali je treba na podlagi opredelitve iz člena 2(2)(q) Uredbe katero koli sestavino živila šteti za njegovo osnovno sestavino. To pomeni, da živilo ne bo imelo osnovne sestavine v smislu Uredbe, če nobena od njegovih sestavin ne predstavlja več kot 50 % navedenega živila, če potrošnik nobene od njih običajno ne povezuje z imenom živila in če se v večini primerov ne zahteva navedba količine.

3.4 Ali člen 26(3) Uredbe in posledično Izvedbena uredba zajemata proizvode z eno sestavino?

Člen 26(3) Uredbe bi lahko zajemal predelani proizvod iz ene sestavine, če je bila njegova zadnja bistvena obdelava ali predelava opravljena v drugem kraju, kot je kraj porekla surovine, iz katere je sestavljen, ali če sestavina izvira iz različnih krajev. V takem primeru bi se člen 26(3) Uredbe uporabil, če je država porekla ali kraj izvora živila naveden in ni enak državi porekla ali kraju izvora njegove osnovne sestavine (edine sestavine).

3.5 Ali bi bilo treba navesti poreklo osnovne sestavine živila, če potrošniki dobro vedo, da lahko ta sestavina izvira le iz držav zunaj EU?

Uredba ne določa izjeme, da ni treba navesti države porekla ali kraja izvora osnovnih sestavin, če se razlikuje od države porekla ali kraja izvora živila. Tudi če lahko osnovna sestavina živila izvira le iz držav zunaj EU in se navedba porekla, zagotovljena v zvezi s končnim živilom, nanaša na EU (ali državo(-e) članico(-e)), je treba torej v skladu z določbami člena 26(3) Uredbe navesti navedbo porekla zadevne osnovne sestavine.

3.6 Ali je lahko osnovna sestavina sestavljena sestavina?

V skladu s členom 2(2)(h) Uredbe „sestavljena sestavina“ pomeni sestavino, ki je sama proizvod več kot ene sestavine.

Sestavljena sestavina spada na področje uporabe člena 26(3) Uredbe, če izpolnjuje pogoje opredelitve osnovne sestavine, kot so določeni v členu 2(2)(q) Uredbe.

Če je treba informacije o poreklu osnovne sestavine zagotoviti v skladu s členom 26(3) Uredbe in je osnovna sestavina sestavljena sestavina, morajo nosilci živilske dejavnosti zagotoviti ustrezno raven informacij, ki najbolj ustreza posameznemu živilu. Glede na navedeno bi morali upoštevati posebno naravo zadevnega živila, njegovo sestavo in proizvodni postopek, interpretacije potrošnikov, njihova pričakovanja in zanimanje za navedbo porekla osnovne sestavine sestavljene sestavine (kraj, od koder izvira osnovna sestavina sestavljene sestavine, na primer kraj pridelka ali kraj pridelave) ter način, kako so sestavine sestavljene sestavine navedene na seznamu sestavin.

Opozoriti je treba tudi, da v duhu člena 7 Uredbe informacije, zagotovljene v zvezi z navedbo porekla sestavljene sestavine, ne smejo biti zavajajoče ter morajo vsekakor upoštevati določbe in namene člena 26(3) Uredbe.

Za ustrezno izvajanje zgoraj navedenih določb Uredbe so odgovorni pristojni organi držav članic.

4. GEOGRAFSKE RAVNI

Da se potrošnikom omogoči ozaveščena izbira, Izvedbena uredba določa posebna pravila, ki se uporabljajo, kadar je država porekla ali kraj izvora osnovne sestavine naveden na podlagi člena 26(3) Uredbe. Cilj navedenih pravil je zagotoviti, da so takšne informacije dovolj natančne in smiselne.

Za ta namen so v členu 2(a) Izvedbene uredbe usklajena geografska območja, na katera se mora nanašati navedba porekla osnovne sestavine.

4.1 Ali bi bilo mogoče državo porekla ali kraj izvora iste osnovne sestavine navesti s sklicevanjem na različne geografske ravni (npr. „EU in Švica“)?

V členu 2 Izvedbene uredbe je naveden seznam geografskih območij, na katera bi se morala sklicevati navedba osnovne sestavine. Za izpolnitev zahtev iz člena 26(3) Uredbe morajo nosilci živilske dejavnosti izbrati eno od geografskih območij, navedenih v členu 2(a) Izvedbene uredbe. Iz ubeseditve te določbe je jasno, da Izvedbena uredba ne omogoča kombinacije različnih geografskih ravni, ki so na označbi navedene za eno osnovno sestavino.

Primer:

- „Švica“ ustreza geografskemu območju iz člena 2(a)(iv). Po drugi strani „EU“ ustreza geografskemu območju iz člena 2(a)(i). Možnost kombiniranja obeh območij v členu 2(a) Izvedbene uredbe ni predvidena.

Vendar lahko nosilci živilske dejavnosti navedbi „EU“ in „zunaj EU“ dopolnijo z dodatnimi informacijami, če so skladne s splošnimi zahtevami iz Uredbe v zvezi s prostovoljnim navajanjem informacij o živilih (člen 36 Uredbe). Zlasti take informacije ne bi smele biti zavajajoče ali nejasne. Glede na navedeno lahko nosilci živilske dejavnosti navedejo „Švica“ kot dodatno prostovoljno informacijo, ki dopolnjuje navedbo „zunaj EU“.

Primeri:

- „EU in zunaj EU (Švica)“
- „EU (Španija) in zunaj EU (Švica)“

4.2 Ali bi bilo mogoče kombinirati države članice in tretje države, da se navede država porekla ali kraj izvora osnovne sestavine?

V skladu s členom 2(a)(iv) Izvedbene uredbe je mogoča navedba države ali držav članic ali tretje države ali držav kot navedba porekla osnovne sestavine. To pomeni, da lahko nosilci izberejo eno od teh navedb ali uporabijo obe.

5. MESTO IN PREDSTAVITEV INFORMACIJ

Informacije, zagotovljene v zvezi z osnovno sestavino v skladu z Uredbo, bi morale dopolnjevati informacije, ki potrošnike obveščajo o državi porekla ali kraju izvora živila. Morale bi biti zlahka vidne in jasno čitljive ter neizbrisne, kadar je primerno. Zato člen 3 Izvedbene uredbe določa pravila o mestu in predstavitvi zadevnih informacij.

5.1 Ali bi bilo mogoče državo porekla osnovne sestavine navesti z uporabo kod držav?

V skladu s členom 9(1)(i) Uredbe je treba za primere, določene v členu 26 Uredbe, obvezno navesti državo porekla ali kraj izvora. Poleg tega je treba v skladu s členom 9(2) Uredbe podatke, ki jih je treba v skladu s členom 9(1) Uredbe obvezno navesti, navesti z besedami in številkami, dodatno pa se lahko izrazijo s piktogrami ali simboli.

Iz določb Uredbe izhaja, da je treba državo porekla osnovne sestavine vedno navesti z besedami. Glede na to morajo države članice oceniti, ali bi se lahko nekatere kode držav štejele za besede. Zlasti bi lahko bila koda države sprejemljiva v primeru razumnega pričakovanja, da jo bodo potrošniki v državi trženja pravilno razumeli in ne bodo zavedeni. To bi na primer veljalo za kratice, kot so „UK“, „USA“ ali „EU“.

5.2 Ali bi bilo treba poreklo osnovne sestavine navesti vsakič, kadar je ime proizvoda označeno na živilu, če ime proizvoda vsebuje navedbo porekla, to ime pa se pojavlja na več mestih na embalaži? Enako vprašanje se nanaša na grafične navedbe, kot so zastave

V členu 3(2) Izvedbene uredbe je opredeljeno, da kadar se država porekla ali kraj izvora živila navede z besedami, morajo biti informacije o poreklu osnovne sestavine prikazane v istem vidnem polju kot navedba države porekla ali kraja izvora živila. Z Izvedbeno uredbo ni zagotovljena prožnost, na podlagi katere bi bilo dovoljeno poreklo osnovne sestavine navesti le enkrat, če je navedba porekla končnega živila na označbi podana večkrat.

Iz Uredbe jasno izhaja, da je treba za potrošnike navedbo porekla osnovne sestavine predstaviti jasno in vidno ter vedno v istem vidnem polju kot navedbo porekla proizvoda, vključno z zastavami. Če se torej prodajno poimenovanje, ki vsebuje navedbo porekla ali zastave, večkrat ponovi na embalaži, je treba v skladu s tem večkrat ponoviti tudi informacije o poreklu osnovne(-ih) sestavine(-).

5.3 Ali se člen 13(3) Uredbe uporablja tudi za navedbo porekla osnovne sestavine, ki je zagotovljena v skladu z določbami Izvedbene uredbe?

Člen 13 Uredbe določa splošna načela za predstavitev obveznih informacij o živilu, kot so navedene v členu 9(1) Uredbe, in zato tudi informacij o državi porekla ali kraju izvora, če so določene v členu 26 (člen 9(1)(i) Uredbe). Določbe člena 13 Uredbe bi se morale uporabljati brez poseganja v posebne določbe Unije, ki se uporabljajo za določene kategorije živil.

Izvedbena uredba določa posebne zahteve glede predstavitve informacij za navedbo porekla osnovne sestavine. Zlasti člen 3 navedene uredbe določa, da morajo biti take informacije prikazane v istem vidnem polju kot navedba države porekla ali kraja izvora živila in v velikosti črk, pri kateri je srednji črkovni pas (x-height) vsaj 75 % srednjega črkovnega pasu navedbe države porekla ali kraja izvora živila. Poleg tega je navedeno, da je treba informacije na navedbi porekla osnovne sestavine vsekakor navesti v velikosti črk, ki ni manjša od 1,2 mm.

Zgoraj navedene posebne zahteve iz Izvedbene uredbe je treba dopolniti s horizontalnimi določbami člena 13 Uredbe, ki bi se morale uporabljati kumulativno.

V členu 13(3) Uredbe je določena izjema v zvezi z zahtevano velikostjo črk obveznih podatkov pri majhnih embalažah (katerih največja površina je manjša od 80 cm²). Ker se določbe člena 13 Uredbe uporabljajo za obvezne podatke, navedene v členu 9(1) Uredbe, se uporabljajo tudi za navedbo porekla osnovne sestavine, zagotovljeno v skladu s členom 26(3) Uredbe. Zato je pri embalažah ali posodah, katerih največja površina je manjša od 80 cm², srednji črkovni pas (x-height) velikosti črk iz člena 3(2) Izvedbene uredbe enak ali večji od 0,9 mm.
